

UCHWAŁA NR VII/41/15
RADY GMINY WIDAWA
z dnia 30 marca 2015 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie z działalności Ośrodka za 2014 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 594, zm.: poz. 645 i poz. 1318; z 2014 r. poz. 379 i poz. 1072) oraz art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163) Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie z działalności Ośrodka za 2014 rok.

§ 2. Sprawozdanie stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

*Załącznik
do Uchwały Nr VII/41/15
Rady Gminy Widawa
z dnia 30 marca 2015 r.*

**Sprawozdanie z działalności
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Widawie za 2014 r.**

Widawa 2015

SPIS TREŚCI:

I.	WPROWADZENIE	3
II.	GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W WIDAWIE	3
	1. Zatrudnienie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Widawie	3
III.	REALIZACJA ZADAŃ PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W WIDAWIE W ROKU 2014.....	4
	1. Pomoc społeczna – świadczenia niepieniężne.....	5
	2. Pomoc społeczna – świadczenie pieniężne	11
	2.1. Zasiłek stały i ubezpieczenie zdrowotne związane z wypłatą zasiłku stałego	12
	2.2. Zasiłek okresowy	12
	2.3. Zasiłek celowy i specjalny Zasiłek celowy	12
	3. Dodatki mieszkaniowe	14
	4. Świadczenia rodzinne	14
	5. Fundusz alimentacyjny	21
	6. Środki wydatkowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie	25
IV.	REALIZACJA PROJEKTU „Pomagając innym – pomagamy sobie” WSPŁÓŁFINANSOWANEGO PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ	26
V.	REALIZACJA RESORTOWEGO PROGRAMU ROZWOJU INSTYTUCJI OPIEKI NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3 „MALUCH 2014”	26
VI.	WIELOLETNI PROGRAM WSPIERANIA FINANSOWEGO GMIN W ZAKRESIE DOŻYWIANIA „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 - 2020.....	27
VII.	RESORTOWY PROGRAM „Wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej	30
VIII.	NOWE ZADANIA – NOWE MOŻLIWOŚCI	30
	1. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych	30
	2. Program „Wsparcia Rodziny dla Gminy Widawa na lata 2012-2014	31
	3. Program „Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Widawa na lata 2012 – 2020”	32
	4. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Widawie.....	32
	5. Porozumienie z Bankiem Żywności im. Marka Edelmana w Łodzi	34
	6. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Łasku – prace społecznie użyteczne, prace interwencyjne, staż oraz Platforma „SEPI”	34
	7. Ogólnopolska akcja „Szlachetna Paczka”.....	35
	8. Spotkanie opłatkowe osób samotnych	35
	9. Realizacja Uchwały Rady Gminy Widawa w sprawie pomocy rodzinom wielodzietnym	36
	10. Karta Dużej Rodziny	36
	11. Projekt Emp@tia.....	36
	12. Coroczna akcja „Gwiazdka dla wszystkich dzieci”	37
	13. Pozostała działalność	37
IX.	WYKAZ POTRZEB Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE WIDAWA	38
X.	WYKAZ TABEL	39

I. WPROWADZENIE

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. „Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.” [ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, t.j. Dz. U. 2015 r. poz. 163].

Jednostkami odpowiadającymi za realizację problematyki pomocy społecznej na poziomie gminy są gminne ośrodki pomocy społecznej.

Zadaniem gminnych ośrodków pomocy społecznej jest także rozwiązywanie problemów przy ścisłej współpracy z gminnymi i wojewódzkimi, a także rządowymi służbami społecznymi i organizacjami pozarządowymi. To właśnie one wspólnie winny inspirować istniejące organizacje do podejmowania inicjatyw i działań istotnych dla danego terenu i również pomagać w opracowywaniu programów rozwiązujących rozpoznane potrzeby poszczególnych grup społecznych, a także wskazywać możliwości pozyskania środków finansowych.

Pomoc społeczna postrzegana jest przez ludzi, którzy nie mieli styczności z bezrobociem, ogólnie przyjętą biedą, jako zło konieczne i jako coś, co jest zbędne. Należy jednak pamiętać, iż pomoc społeczna będzie się rozwijać dopóty, dopóki będzie następowała znacząca pauperyzacja, czyli ubożenia społeczeństwa.

II. GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W WIDAWIE

1. Zatrudnienie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Widawie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie został powołany Uchwałą z dnia 28 lutego 1990 r., Nr XI/51/90 Gminnej Rady Narodowej w Widawie.

W roku 2014 w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Widawie zatrudnionych, na umowę o pracę, było 10 pracowników, co w przeliczeniu daje 9,5 etatu, z czego:

- 1) kierownik – 1 etat (wykształcenie wyższe magisterskie, studia podyplomowe z organizacji pomocy społecznej),
- 2) główna księgowa – 0/5 etat (wykształcenie policealne zawodowe),
- 3) specjalista pracy socjalnej – 4 etaty (wykształcenie policealne kierunkowe – 2 osoby, wyższe – 2 osoby),
- 4) starszy specjalista pracy socjalnej – 1 etaty (wykształcenie średnie kierunkowe),
- 5) aspirant pracy socjalnej – 1 etat (wykształcenie średnie – 1 osoba),
- 6) administrator – 1 etat (wykształcenie wyższe niepełne),
- 7) Asystent rodziny – 1 etat (wykształcenie wyższe, studia podyplomowe – Asystent Rodziny).

Ponadto, na umowę zlecenia w okresie od 02.05.2014 do 31.12.2014, był zatrudniony drugi asystent rodziny.

Pracownicy socjalni, jako wyodrębniona grupa zawodowa, mają obowiązek posiadać wykształcenie zgodnie z przepisami prawa. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej pracownikiem socjalnym może być osoba, która posiada dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych, ukończyła studia wyższe na kierunku praca socjalna lub do dnia 31.12.2013 r. ukończyła studia wyższe o specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego na jednym z kierunków: pedagogika, pedagogika socjalna, politologia, polityka społeczna, psychologia, socjologia lub nauki o rodzinie. Ustalono także dwa stopnie specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownika socjalnego:

- I stopień specjalizacji zawodowej z zakresu pracy socjalnej ma na celu uzupełnienie wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników socjalnych;
- II stopień specjalizacji zawodowej z zakresu pracy socjalnej ma na celu pogłębienie wiedzy i doskonalenie umiejętności pracy z wybranymi grupami osób korzystających z pomocy społecznej.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Widawie zatrudnionych jest czterech pracowników socjalnych terenowych, w związku z tym ośrodek spełnia wymóg art. 110, ust. 11 ustawy z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej dotyczący zatrudnienia ilości terenowych pracowników socjalnych. Zgodnie z ww. przepisem prawa, OPS zatrudnia pracowników socjalnych, proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy, na 2 tysiące mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną, w stosunku jeden pracownik na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących, jednak nie mniej niż trzech pracowników.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie, w celu podniesienia swoich kompetencji zawodowych uczestniczyli, w roku 2014, w specjalistycznych szkoleniach, seminariach i konferencjach tematycznych, tj.:

- Szkolenie „Świadczenia rodzinne 2014 – nowelizacja” (2 osoby),
- Szkolenie „Świadczenia rodzinne – aktualne problemy” (1 osoba),
- „Szkolenia z nowych technologii pracowników 45+ zatrudnionych w instytucjach pomocy i integracji społecznej ze szczególnym uwzględnieniem pracowników socjalnych” (3 osoby),
- Szkolenie Pomoc Społeczna 2014 – aktualne problemy – 1 osoba.

Ponadto, pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie brali czynny udział w różnego rodzaju spotkaniach organizowanych, m.in. przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku, Starostwo Powiatowe w Łasku, Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Łasku, Środowiskowy Dom Samopomocy w Dąbrowie Widawskiej i inne instytucje, np.:

- posiedzenia Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego w Łasku,
- spotkanie wigilijne i wielkanocne w Środowiskowym Domu Samopomocy w Dąbrowie Widawskiej,
- spotkania opiniujące rodziny zastępcze z terenu gminy organizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku, Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Łasku,
- spotkanie wigilijne i podsumowanie projektu „Szansa na godne życie” realizowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku,
- V Rodzinny Piknik Integracyjny dla rodzin zastępczych w Zborowie organizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku,
- Finał Ogólnopolskiej Akcji „Szlachetna Paczka” w Sędziejowicach.

III. REALIZACJA ZADAŃ PRZEZ GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W WIDAWIE W ROKU 2014.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie realizuje zadania własne i zlecone gminie z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych, wynikające, m.in. z ustaw:

1. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163),
2. ustawę z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. z 2005 r. Nr 267, poz. 2259 ze zm.),

3. uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P.2013.1024),
4. ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 ze zm.),
5. ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zm.),
6. ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 114),
7. ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2011 r. Nr 231 poz. 1375 ze zm.),
8. ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 ze zm.),
9. ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 966 ze zm.),
10. ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 594 ze zm.),
11. ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. 2008 r. Nr 164 ,poz. 1027 ze zm.),
12. ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1442),
13. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2015, poz. 135)
14. innych przepisów prawnych, które przewidują realizację zadań przez ośrodek pomocy społecznej.

1. Pomoc społeczna – świadczenia niepieniężne.

Pomocy Społecznej udziela się w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej, itp. Katalog przesłanek umożliwiających przyznanie świadczeń z pomocy społecznej jest otwarty i tak naprawdę można przyznać świadczenia również w innych przypadkach, niż przewiduje to ustawa, pod warunkiem, że są uzasadnione i konieczne dla dobra osoby lub rodziny, a także najbliższego otoczenia (racjonalne i celowe).

Na podstawie art. 8 ustawy o pomocy społecznej, w związku z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, świadczenia pieniężne przysługują osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **542,00 zł** miesięcznie, natomiast osobie w rodzinie, w której dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **456,00 zł** miesięcznie.

W gminie Widawa, wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. liczba ludności wynosiła 7616 osób, natomiast korzystających rodzin ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej było 327 (w roku 2013 – 336 rodziny), co łącznie stanowiło 821 osób w rodzinach. W stosunku do ogółu społeczeństwa zamieszkującego gminę, stanowi to 10,78 % osób w rodzinach

korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Świadczeniami pomocy społecznej, w tym przypadku są zasiłki celowe, zasiłki specjalne celowe, zasiłki okresowe oraz zasiłki stałe. W zakresie pomocy społecznej, w 2014 roku wydano, 943 decyzje administracyjne.

Praca socjalna

Świadczenie pomocy w postaci pracy socjalnej jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

Najważniejszym zadaniem w pomocy społecznej jest praca socjalna, rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom. Polega ona na:

1. wspomaganie jednostek i ich rodzin, we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Cel ten obejmuje swym zakresem zapewnienie podstawowych warunków życia tym wszystkim, którzy z różnych przyczyn są ich pozbawieni oraz zminimalizowanie negatywnych skutków tego stanu rzeczy.
2. wspomaganie grup i społeczności na rzecz ich rozwoju oraz kształtowanie lokalnej polityki społecznej.

Dla realizacji powyższych celów pracy socjalnej pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie podejmują szereg działań, które można przedstawić w następujący sposób:

a) analiza i ocena zjawisk wymagających świadczenia pomocy oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń:

- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych (diagnoza),
- analiza sytuacji klienta na podstawie sporządzonych sprawozdań,
- analizy dot. aktywności w poszukiwaniu pracy przez klientów,
- analizy zasadności świadczonej pomocy na rzecz klienta,
- analiza sytuacji dzieci w rodzinie i ich potrzeby (dożywianie, kolonie, paczki świąteczne),
- monitorowanie sytuacji osób niepełnosprawnych i starszych (regularne wejścia w środowisko celem kontroli świadczonych usług i zabezpieczenia bieżących potrzeb),
- analiza potrzeb osób psychicznie chorych,

b) prowadzenie poradnictwa dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej:

- udzielanie przez pracowników socjalnych informacji o prawach i uprawnieniach klientów GOPS.

Pracownicy socjalni w 2014 roku, podejmowali wobec podopiecznych Ośrodka **pracę socjalną** oraz **szeroko rozumiane poradnictwo**. Były to działania mające na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna podejmowana była praktycznie podczas każdego bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i w siedzibie Ośrodka.

W roku 2014 pomocą, w postaci pracy socjalnej, zostało objętych 396 rodziny, co daje 1007 osoby w rodzinach. Udzielono pomocy wyłącznie w postaci pracy socjalnej 76 rodzinom, co daje 146 osób w rodzinach.

Praca socjalna metodą kontraktu socjalnego:

Kontrakt socjalny spisuje się w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej. W kontrakcie znajduje się m.in. wyszczególnienie ustalonych z pracownikiem socjalnym działań, które

powinna podjąć osoba/rodzina w celu poprawienia swojej sytuacji. Kontrakt zawiera ocenę sytuacji rodzinnej lub majątkowej, a także informacje dotyczące potrzeb danej rodziny. W kontrakcie pracownik socjalny spisuje również działania, do których zobowiąże się rodzina (znalezienie pracy, podjęcie leczenia odwykowego) oraz konkretny termin ich rozpoczęcia i zakończenia. W kontrakcie odnotowuje się również wszystkie uwagi, dotyczące realizacji kontraktu. Okres, na jaki zawierany jest kontrakt socjalny dostosowywany jest z jednej strony do sytuacji życiowej, w jakiej znajduje się osoba zawierająca kontrakt, a z drugiej – do form wsparcia, zaproponowanych przez Ośrodek. Klient otrzymuje jeden egzemplarz kontraktu, drugi egzemplarz pozostaje w teczce klienta. W 2014 r., z klientami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie, podpisano 15 kontraktów socjalnych.

Tabela nr 1. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2013 i 2014.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin 2013	Liczba osób w rodzinach 2013	Liczba rodzin 2014	Liczba osób w rodzinach 2014
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	336	860	327	821
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	0	0	0	0
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	336	860	327	821
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	385	987	396	1007
w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej	49	131	76	146
Praca socjalna prowadzona w oparciu o KONTRAKT SOCJALNY 1)	LICZBA KONTRAKTÓW SOCJALNYCH W 2013		LICZBA KONTRAKTÓW SOCJALNYCH W 2014	
	20		15	

Działania realizowane przez system pomocy społecznej w Widawie w odniesieniu do istniejących problemów i negatywnych zjawisk społecznych

BEZROBOCIE

Praca socjalna z bezrobotnymi to ogół działań podejmowanych przez pracownika socjalnego przy współdziałaniu klienta, zmierzających do życiowego i zawodowego usamodzielnienia osób i rodzin dotkniętych problemem bezrobocia. Zakres podejmowanych działań determinowany jest oceną – diagnozą sytuacji klienta, zgodnie z wypracowanymi standardami. Ocena sytuacji – diagnoza bezrobocia obejmuje obszary: wykształcenia, kwalifikacji zawodowych, doświadczenia zawodowego, funkcjonowania w środowisku zawodowym, relacji międzyludzkich, stanu zdrowia fizycznego i psychicznego, umiejętności poszukiwania pracy oraz oceny aktywności na rynku pracy. Sytuację i współpracę z bezrobotnym formułuje się w kontekście jego możliwości oraz funkcjonowania systemu rodzinnego. W oparciu o powyższe obszary formułowane są cele pracy socjalnej do których należą w szczególności:

- przywrócenie zdolności do funkcjonowania na rynku pracy lub w środowisku pracy,
- aktywizacja zawodowa,

- zmiana motywacji i postaw klienta wobec pracy i jej poszukiwania,
- przygotowanie do funkcjonowania w środowisku społecznym w sytuacji długotrwałej niemożności podjęcia zatrudnienia,
- określenie sytuacji zdrowotnej,
- pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno-rentowych, w tym także pomoc w uzyskaniu dokumentacji niezbędnej do określenia tychże uprawnień w przyszłości.

Pracę socjalną z bezrobotnym charakteryzują zasady warunkowania pomocy, indywidualizacji, pomocniczości, podmiotowego traktowania i partnerskich relacji oraz aktywizowania bezrobotnego w oparciu o posiadane przez niego zasoby. Pracownicy utrzymują stały kontakt z Powiatowym Urzędem Pracy w Łasku, dzięki czemu posiadają aktualną informację o organizowanych szkoleniach, kursach zawodowych. W sezonie letnim osoby bezrobotne mobilizowane są do prac sezonowych. Pracownicy mobilizują również bezrobotnych podopiecznych do rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Praca socjalna na rzecz osób niepełnosprawnych to działalność skierowana na ich aktywizację, wzmocnienie samodzielności, motywowanie do samodzielnego radzenia sobie w codziennych sprawach życiowych do podejmowania aktywności domowej i zawodowej. Ważnym elementem jest budowanie i wzmacnianie potencjału opiekuńczego tworzonego przez rodzinę i najbliższe otoczenie oraz udzielanie wsparcia (informacyjnego, emocjonalnego, materialnego, wsparcia przez świadczenie usług opiekuńczych, wsparcia w rozwoju.)

Praca socjalna z osobami niepełnosprawnymi obejmuje diagnozę w zakresie:

- przyczyny niepełnej sprawności,
- ocenę i pomiar niepełnosprawności,
- postawy osób niepełnosprawnych wobec własnej niepełnosprawności,
- zmiany ról i pozycji społecznych, w związku z niepełnosprawnością,
- ograniczenie i potencjał osoby niepełnosprawnej,
- postawy rodziny wobec osoby niepełnosprawnej,
- wydolności opiekuńczej rodziny (poziomu sprawności fizycznej i psychicznej członków rodziny, pełniłości i niepełności rodziny, wielodzietności, fazy życia rodziny, motywacji, dyspozycyjności członków rodziny, sytuacji bytowej, wiedzy i umiejętności),
- diagnozę środowiska sąsiedzkiego – sieć wsparcia.

Poradnictwo specjalistyczne.

Pracownicy socjalni, w ramach pracy socjalnej z osobami niepełnosprawnymi, udzielali również porad dotyczących:

- możliwości ustalania niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności,
- rodzajów ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym,
- możliwość uzyskania dofinansowania do różnych rehabilitacji społecznej i rehabilitacji zawodowej,
- możliwość uzyskania świadczeń z pomocy społecznej przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych,
- pomocy w nawiązaniu kontaktu z odpowiednią organizacją pozarządową, placówką specjalistyczną, instytucją, itp.

Pracownicy socjalni, w ramach współpracy, utrzymywali stały kontakt z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Widawie, ośrodkami zdrowia, poradniami specjalistycznymi, szpitalami, opiekunkami terenowymi, w celu zapewnienia opieki lekarsko – pielęgniarzkiej, organizowana była również pomoc sąsiedzka, kompletowali dokumentację

niezbędną do umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej lub Zakładzie Opiekuńczo – Leczniczym, kierowali osoby do Powiatowego Zespołu d/s Orzekania o Niepełnosprawności w celu uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności, wypełniali wnioski i opinie dla kombatantów, kierowali osoby do Środowiskowego Domu Samopomocy w Dąbrowie Widawskiej.

W ramach pracy socjalnej z osobami niepełnosprawnymi w 2014 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie skierował 10 osób do Powiatowego Zespołu d/s Orzekania o Niepełnosprawności w Łasku oraz wydał 57 decyzje kierujące do dziennego ośrodka wsparcia, tj. do Środowiskowego Domu Samopomocy w Dąbrowie Widawskiej.

STARZEJĄCE SIĘ SPOŁECZEŃSTWO

Obserwujemy pogłębiającą się tendencję starzenia się społeczeństwa. Rodzi to nowe problemy. Ludzie starsi znajdują się często w trudnej sytuacji materialnej, łączy się to dodatkowo z problemami zdrowotnymi oraz brakiem ofert spędzenia czasu wolnego dla ludzi starszych i samotnych.

Osobom w podeszłym wieku, niepełnosprawnym, wymagającym pomocy osób drugih w czynnościach dnia codziennego, pielęgnacji, świadczone są usługi opiekuńcze realizowane przez Ośrodek. Obejmują one pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Praca socjalna na rzecz osób starszych to działalność skierowana na pomoc w zaspakajaniu podstawowych potrzeb życiowych związanych z pielęgnacją ciała, robieniem zakupów, porządkami domowymi, utrzymywaniem więzi społecznych poszerzonych spędzaniem wolnego czasu.

Praca socjalna z osobami starszymi obejmuje diagnozę w zakresie:

- rodzaju starzenia się,
- postawy wobec własnej starości,
- samotności osoby starszej,
- pomiaru wymaganego zakresu, rodzaju wsparcia,
- postaw rodziny wobec osoby starszej,
- wydolności opiekuńczej rodziny,
- diagnozę środowiska sąsiedzkiego-sieć wsparcia,
- dostępność do instytucji pomocowych (lekarz, pielęgniarz).

W ramach pracy socjalnej z osobami starszymi, w 2014 r. z usług opiekuńczych korzystało 7 osób, w Domach Pomocy Społecznej przebywało również 7 osób. Z czego Gmina Widawa dofinansowywała pobyt 5 osobom, a 2 osoby pokrywały koszty we własnym zakresie (płaciły rodziny). Łączna kwota, jaką gmina wydatkowała na dofinansowanie pobytu w domach pomocy społecznej to **160 186,35 zł.**

RODZINY DYSFUNKCYJNE

Dysfunkcyjność dotyczy zachowania lub niewypełniania jednej lub wielu funkcji rodziny. Nie wszystkie problemy dotyczące rodzinę prowadzą do patologii, ale ze względu na negatywne konsekwencje dla życia społecznego i jednostek, znajdują się w centrum zainteresowania odpowiednich instytucji i specjalistów. System opieki nad dzieckiem i rodziną stanowi jeden z elementów zadań w zakresie pomocy społecznej, polityki prorodzinnej oraz profilaktyki uzależnień. Celem strategicznym jest tworzenie systemu pomocy dziecku i rodzinie pozwalającego na utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej lub zapewnienie opieki i wychowania poza rodziną naturalną z zachowaniem preferencji form prorodzinnych.

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
  - 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
  - 3) 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinie zastępczej.

W 2014 r., mimo usilnych starań wielu pracowników służb społecznych (pracownik socjalny, asystent rodziny, kuratorzy sądowi) dziewięcioro dzieci z terenu gminy Widawa zostało umieszczonych w pieczy zastępczej. Gmina Widawa partycypuje w kosztach utrzymania dzieci w pieczy zastępczej na podstawie Porozumień podpisanych pomiędzy Starostą Łaskim, a Wójtem Gminy Widawa. W 2014 roku na ten cel wydatkowane było 24 808,48 zł.

Praca socjalna na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi w pierwszej kolejności ma na celu zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych dzieci, takich jak: wyżywienie, odzież stosownie do pory roku, odpowiednie warunki mieszkaniowe – w tym miejsce do spania, nauki i zabawy.

Ważnym elementem tej pracy jest również zwracanie uwagi na warunki sanitarno – higieniczne panujące w środowisku rodzinnym.

Celem pracy socjalnej jest także pomoc i wsparcie w przezwyciężaniu występujących w rodzinie problemów i niwelowaniu istniejących zaniedbań, jak również przeciwdziałanie powstawaniu, czy pogłębianiu się demoralizacji i patologii całej rodziny, jak również poszczególnych jej członków.

Pracę socjalną poprzedza ocena i diagnoza sytuacji rodziny, w tym m.in. określenie sytuacji dziecka w rodzinie oraz deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci. W ramach pracy socjalnej, w sytuacji zagrożenia (szczególnie dobra i bezpieczeństwa dziecka), podejmowane są działania interwencyjne. Ważną rolę w prowadzonej pracy socjalnej odgrywa współpraca z innymi instytucjami zajmującymi się daną rodziną, np. szkołą, poradnią psychologiczno – pedagogiczną, sądem rodzinnym, służbą zdrowia, policją, itp.

Praca socjalna z rodzinami, w których występuje problem opiekuńczo – wychowawczy, jest skierowana do tych rodzin, które posiadają dzieci do 18 roku życia, w których występuje przynajmniej jedna z podanych niżej dysfunkcji:

1. alkoholizm, narkomania rodziców powodujące w następstwie demoralizację dzieci i braki w zaspokajaniu podstawowych potrzeb rodziny,
2. przemoc w rodzinie powodująca konieczność zajęcia się w ramach pracy socjalnej ofiarami przemocy i jej sprawcą,
3. zaburzenia lub choroba psychiczna członka rodziny,
4. niedojrzałość emocjonalna matki, brak ojca, niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, której następstwem jest niewłaściwe pełnienie ról rodzicielskich, zaniedbywania opiekuńczo – wychowawcze dzieci,
5. problemy wychowawcze z dziećmi, zarówno w środowisku rodzinnym, jak i szkolnym w wyniku czego rodziny często objęte są kuratelą sądową, a dzieci pomocą w formie uczestnictwa w zajęciach świetlicy środowiskowej,
6. zaniedbania względem dzieci zarówno w sferze opiekuńczo – wychowawczej, emocjonalnej jak i szkolnej.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie w ramach pracy socjalnej na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, współpracowali z nauczycielami, świetlicami socjoterapeutycznymi, sądem, pedagogami szkolnymi, komisariatem Policji w Widawie, kuratorami sądowymi, uzgadniali wizyty w poradniach, pomagali w pisaniu

pozwów alimentacyjnych, rozwodowych, itp. Ważnym elementem pracy z ww. rodzinami było objęcie ich pomocą i wsparciem asystenta rodziny. W 2014 r. z takiej formy pomocy skorzystało 21 rodzin.

2. Pomoc społeczna – świadczenia pieniężne.

W roku 2014 dominującymi przyczynami korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w Gminie Widawa było, przede wszystkim, bezrobocie, ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, alkoholizm, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Pomimo możliwości zatrudnienia, nadal w gminie Widawa występuje bezrobocie ukryte oraz praca nielegalna. Związane jest to w głównej mierze z przyjętymi negatywnymi wzorcami zachowań w rodzinie, brakiem odpowiedzialności za swoją przyszłość, niskim wykształceniem, niską świadomością, brakiem przewidywalności, życiem „z dnia na dzień”, itp.

Tabela nr 2. Przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w gminie Widawa w latach 2013 i 2014

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin 2013 r.	Liczba osób w rodzinach 2013 r.	Liczba rodzin 2014 r.	Liczba osób w rodzinach 2014 r.
UBÓSTWO	97	278	71	166
SIEROCTWO	0	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	0	0	0	0
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	24	133	23	130
W TYM:	22	126	21	118
WIELODZIETNOŚĆ				
BEZROBOCIE	170	443	153	379
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	127	233	120	228
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	148	360	135	321
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓLEM	101	389	108	426
W TYM:	38	112	42	122
RODZINY NIEPEŁNE				
RODZINY WIELODZIETNE				
PRZEMOC W RODZINIE	0	0	0	0
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	0	0	0	0
ALKOHOLIZM	22	37	21	33
NARKOMANIA	0	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	9	14	8	8
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONE	0	0	0	0

UZUPEŁNIAJĄCA				
ZDARZENIE LOSOWE	1	1	4	11
SYTUACJA KRYZYSOWA	0	0	0	0
KŁĘSKA ŻYWIŁOWA LUB EKOLOGICZNA	0	0	0	0

2.1. Zasiłek stały i ubezpieczenie zdrowotne związane z wypłatą zasiłku stałego

W roku 2014 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie wypłacał, z powodu niepełnosprawności, 72 osobom **zasiłki stałe**, (2013 – 66 osób), z czego 63 osobom (2013 – 54 osoby) opłacano **składki zdrowotne** w ramach ubezpieczenia społecznego. Kwota wypłaconego w 2014 r. zasiłku stałego wyniosła 307 336,74 zł natomiast kwota składek zdrowotnych opłaconych od osób pobierających ww. świadczenie wyniosła 25 546,24 zł. Zarówno Zasiłek stały, jak i składka NFZ, pokrywane są 100 % z dotacji celowej budżetu państwa.

Zasiłek stały przysługuje osobie pełnoletniej niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, pod warunkiem spełnienia kryteriów dochodowych określonych w ustawie o pomocy społecznej. Wysokość zasiłku stałego uzależniona jest od sytuacji dochodowej osoby lub rodziny. Stanowi różnicę pomiędzy dochodem realnym, a kryterium dochodowym. Kwota zasiłku stałego nie może być wyższa niż **529,00 zł** dla osoby samotnie gospodarującej. Zasiłki stałe oraz środki na opłacanie składek zdrowotnych pochodzą z budżetu państwa w ramach dotacji celowej na realizację zadań własnych.

2.2. Zasiłek okresowy

Z budżetu Wojewody, w ramach zadań własnych gminy, wypłacane są również **zasiłki okresowe** z powodu długotrwałej choroby, niepełnosprawności, bezrobocia, itp. Zasiłek okresowy dla osoby samotnie gospodarującej przyznaje się w wysokości do różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem realnym danej osoby. W przypadku rodziny zasiłek wynosi do różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a realnym dochodem danej rodziny. Kwota zasiłku nie może być niższa niż 50% danej różnicy, o której mowa wyżej. Tę część zasiłku (50%) opłacane jest z budżetu państwa. Gmina Widawa partycypuje w kosztach wypłat zasiłków okresowych.

W 2014 roku przyznano 29 rodzinom (2013 – 35) pomoc w formie zasiłków okresowych na łączną kwotę **23 036,00 zł** (dotacja – 21 286,26 zł). Głównym powodem przyznania zasiłków było bezrobocie, długotrwała i ciężka choroba i niepełnosprawność. W roku 2014 gmina Widawa dofinansowała wypłatę zasiłków okresowych w wysokości **1749,74 zł**.

2.3. Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy

Zasiłki celowe przyznaje się w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części kosztów lub całości zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Również osobom bezdomnym, w ramach zasiłku celowego można pokryć koszty świadczenia zdrowotnego lub biletu kredytowanego. Ośrodek przyznał w 2014 roku, zasiłki celowe dla 209 rodzin, co stanowiło 466 osób w rodzinach. Zasiłki celowe wypłacono na łączną kwotę **87 194,00 zł**.

W przypadku przekroczenia kryterium dochodowego można przyznać **specjalny zasiłek celowy** w wysokości nie przekraczającej kryteria dochodowe ustalone w ustawie o pomocy społecznej. W roku 2014 Ośrodek wypłacił 72 rodzinom specjalne zasiłki celowe na łączną kwotę **45 009,00 zł**. W rodzinach tych przebywało 155 osób.

Tabela nr 3. Udzielone świadczenia w 2014 – zadania własne gminy.

Formy pomocy	Liczba osób, którym decyzjami przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń	LiLiczba	Liczba osób w rodzinach
RAZEM	513	X	546493	327	821
ZASIŁKI STAŁE - OGÓLEM (dotowane)	72	737	307337	69	91
w tym przyznany dla osoby samotnie gospodarującej	56	587	268362	56	56
pozostającej w rodzinie	17	150	38975	14	36
ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓLEM	29	69	23036	29	82
z tego: środki własne	x	x	1750	x	x
dotacja	x	x	21286	x	x
w tym przyznane z powodu: bezrobocia	21	52	17200	21	56
długotrwałej choroby	5	9	2804	5	13
niepełnosprawności	4	8	3032	4	18
możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społ.	0	0	0	0	0
Schronienie	0	0	0	0	0
Posiłek	258	32704	109934	129	534
w tym dla dzieci	252	32505	103865	128	533
Ubranie	0	0	0	0	0
Usługi opiekuńcze	7	1097	12622	7	7
Zasiłek celowy na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom nie niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczenia na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ	0	0	0	0	0
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	4	4	4000	4	11
Zasiłki celowe w formie biletu kredytowego	0	0	0	0	0
Sprawienie pogrzebu	2	2	2370	2	2
Inne zasiłki celowe i w naturze:	209	x	87194	200	466
w tym zasiłki specjalne	72	135	45009	69	155
POMOC NA EKONOMICZNE USAMODZIELNIENIE	0	0	0	0	0
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE (prawne, psychologiczne, rodzinne)		0	0	0	0
INTERWENCJA KRYZYSOWA	0	0	0	0	0
PRACA SOCJALNA	x	x	x	396	1007

3. Dodatki mieszkaniowe

Ustawodawca w art.3 ust. 1 ustawy o dodatkach mieszkaniowych określił, iż dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom, jeżeli średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym. W 2014 roku najniższa emerytura wynosiła 844,45 zł. W zależności od liczby członków

rodziny ważnym kryterium przyznania dodatku jest powierzchnia normatywna przypadająca na jedną osobę w mieszkaniu lub domu jednorodzinnym. Innym kryterium przyznania dodatku mieszkaniowego jest informacja o zaległościach czynszowych danej rodziny.

W 2014 roku Ośrodek wypłacił 17 rodzinom dodatki mieszkaniowe, z czego 3 rodziny zamieszkiwały budynki będące w zasobie gminnym, 12 w zasobie wspólnoty mieszkaniowej, 2 w zasobie prywatnym. W 2014 roku wydatkowano na ten cel **27 704, 97 zł**.

4. Świadczenia rodzinne

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne;
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka,

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 574,00 zł. W przypadku, gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługiwał, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał kwoty 664,00 zł.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobom, do ukończenia przez dziecko:

- 1) 18 roku życia lub
- 2) nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo
- 3) 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobie uczącej się w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosiła miesięcznie:

- 1) 77,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 2) 106,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- 3) 115,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Wysokość dodatków do zasiłku rodzinnego:

- 1) urodzenie dziecka – 1000 zł;
- 2) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 400 zł miesięcznie;
- 3) samotnego wychowywania dziecka – 170 zł miesięcznie na jedno dziecko, nie więcej niż 340 na wszystkie dzieci; w przypadku dziecka niepełnosprawnego wysokość tę zwiększa się o kwotę 80 zł nie więcej niż 160 zł na wszystkie dzieci;
- 4) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 80 zł miesięcznie na trzecie i następne dzieci;
- 5) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 60 zł miesięcznie na dziecko do 5 roku życia oraz 80 zł na dziecko powyżej 5 roku życia;
- 6) rozpoczęcia roku szkolnego – 100 zł raz w roku;
- 7) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 90 zł miesięcznie na zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się szkoła lub 50 zł na dojazd do miejscowości, w której znajduje się szkoła.

Dodatek z tytułu urodzenia się dziecka

Dodatek przysługuje matce lub ojcu albo opiekunowi prawnemu dziecka, jak również opiekunowi faktycznemu dziecka w wieku do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia, jeżeli nie został przyznany rodzicom lub opiekunowi prawnemu dziecka. Dodatek

przysługuje jednorazowo, w wysokości 1000,00 zł, a w przypadku wystąpienia o przysposobienie więcej niż jednego dziecka lub urodzenia więcej niż jednego dziecka podczas jednego porodu dodatek przysługuje na każde dziecko.

Warunkiem ubiegania się o ww. dodatek jest również pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Zaświadczenia nie stosuje się do osób będących prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także do osób, które przysposobiły dziecko.

Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
Dodatek przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli dziecko pozostaje pod jego faktyczną opieką, uprawnionemu do urlopu wychowawczego, nie dłużej jednak niż przez okres:

- 1) 24 miesięcy kalendarzowych;
- 2) 36 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad więcej niż jednym dzieckiem urodzonym podczas jednego porodu;
- 3) 72 miesięcy kalendarzowych, jeżeli sprawuje opiekę nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Dodatek przysługuje w wysokości 400,00 zł miesięcznie, a za niepełne miesiące kalendarzowe wypłaca się w wysokości 1/30 dodatku miesięcznego za każdy dzień. W przypadku równoczesnego korzystania z urlopu wychowawczego przez oboje rodziców lub opiekunów prawnych dziecka przysługuje jeden dodatek.

Dodatek nie przysługuje jeżeli:

- 1) bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego osoba pozostawała w stosunku pracy przez okres krótszy niż 6 miesięcy;
- 2) osoba podjęła lub kontynuuje zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, która uniemożliwia sprawowanie osobistej opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
- 3) dziecko zostało umieszczone w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu, oraz w innych przypadkach zaprzestania sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem;
- 4) w okresie urlopu wychowawczego osoba korzysta z zasiłku macierzyńskiego.

Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka

Dodatek przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, ponieważ:

- 1) drugi z rodziców dziecka nie żyje;
- 2) ojciec dziecka jest nieznany;
- 3) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone.

Dodatek przysługuje również osobie uczącej się, jeżeli oboje rodzice osoby uczącej się nie żyją. Dodatek przysługuje w wysokości 170,00 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż 340,00 zł na wszystkie dzieci. W przypadku dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności kwotę dodatku zwiększa się o 80,00 zł na dziecko, nie więcej jednak niż o 160,00 zł na wszystkie dzieci.

Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej

Dodatek przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka w wysokości 80,00 zł miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego.

Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka

Dodatek przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka w wieku:

- 1) do ukończenia 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o niepełnosprawności;
- 2) powyżej 16 roku życia do ukończenia 24 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Dodatek przysługuje miesięcznie w wysokości:

- 1) 60,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 2) 80,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego

Dodatek przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na częściowe pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem w szkole nowego roku szkolnego. Dodatek przysługuje również na dziecko rozpoczynające roczne przygotowanie przedszkolne. Dodatek przysługuje raz w roku, w związku z rozpoczęciem roku szkolnego albo rocznego przygotowania przedszkolnego, w wysokości 100,00 zł na dziecko.

Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania

Dodatek przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka lub osobie uczącej się:

- 1) w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjum w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności - w wysokości 90 zł miesięcznie na dziecko albo
- 2) w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadgimnazjalnej, a także szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadgimnazjalnej - w wysokości 50 zł miesięcznie na dziecko.

Dodatek przysługuje przez 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki od września do czerwca następnego roku kalendarzowego. Rada gminy w drodze uchwały może podnieść kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego, o których mowa w art. 9-15. Podwyższenie kwot dodatków finansowane jest ze środków własnych gminy.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Z tytułu urodzenia się żywego dziecka przyznaje się jednorazową zapomogę w wysokości 1000 zł na jedno dziecko. Jednorazowa zapomoga przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1922,00 zł.

Wniosek o wypłatę jednorazowej zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego - w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia nie później niż do ukończenia przez dziecko 18 roku życia. Zapomoga, przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później

niż od 10 tygodnia ciąży do porodu. Zaświadczenia nie stosuje się do osób będących prawnymi lub faktycznymi opiekunami dziecka, a także do osób, które przysposobiły dziecko.

Zasilek pielęgnacyjny

Świadczenie przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Przysługuje w wysokości 153,00 zł miesięcznie. Zasilek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasilek pielęgnacyjny przysługuje:

- 1) niepełnosprawnemu dziecku;
- 2) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 3) osobie, która ukończyła 75 lat.

Zasilek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Zasilek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości 153,00 zł miesięcznie.

Zasilek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie lub osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego.

Specjalny zasiłek opiekuńczy

Świadczenie przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2012 r. poz. 788 ze zm.) ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 664 zł. W przypadku gdy łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę przekracza kwotę uprawniającą daną osobę do specjalnego zasiłku opiekuńczego o kwotę niższą lub równą kwocie odpowiadającej najniższemu zasiłkowi rodzinnemu, tj. 741,00 zł, przysługującemu w okresie, na który jest ustalany, specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli przysługiwał w poprzednim okresie zasiłkowym. W przypadku przekroczenia dochodu w kolejnym roku kalendarzowym specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości 520,00 zł miesięcznie, natomiast za niepełne miesiące kalendarzowe zasiłek wypłaca się w wysokości 1/30 specjalnego zasiłku opiekuńczego za każdy dzień.

Specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje, jeżeli:

- 1) osoba sprawująca opiekę:
  - a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego

- świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
- b) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów,
  - c) ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego,
  - d) legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, w rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;
  - 3) na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;
  - 4) członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;
  - 5) na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego;
  - 6) na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej

Świadczenie przysługuje matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, lub innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności:

- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługiwało w wysokości 620,00 zł miesięcznie do 30 kwietnia 2014 r. Natomiast od dnia 1 maja 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. - w wysokości 800,00 zł miesięcznie, a od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. - w wysokości 1200,00 zł miesięcznie. Świadczenie pielęgnacyjne, za niepełne miesiące kalendarzowe, wypłaca się w wysokości 1/30 świadczenia pielęgnacyjnego za każdy dzień.

Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli:

- 1) osoba sprawująca opiekę:
  - a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia

- emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego,
- b) ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;
- 2) osoba wymagająca opieki:
- a) pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonek legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
  - b) została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;
- 3) na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;
- 4) członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;
- 5) na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego;
- 6) na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

W 2014 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne. Osoby mające w 2014 r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych [Dz. U. z 2013 r., poz. 1456 ze zm.], otrzymały dodatkowe świadczenie w wysokości 200,00 zł miesięcznie. Pomoc była przyznawana na wniosek ww. osób. Z tej formy wsparcia w 2014 roku skorzystało 18 osób. Kwota wypłaconych świadczeń wyniosła **41 400,00 zł**.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie w roku 2014 wydał 831 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń rodzinnych, w tym 16 odmownych. Od ww. decyzji złożono 1 odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Sieradzu. Organ II Instancji utrzymał zaskarżoną decyzję w mocy.

Realizując wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 r. (sygn. akt K 27/13) wprowadzono nowe świadczenie, tj. zasiłek dla opiekunów. Przysługuje on na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014 roku, poz. 567). Ustawa ta weszła w życie w dniu 15 maja 2014 roku.

Zasiłek dla opiekunów przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548 oraz z 2013 r. poz. 1557) z dniem 1 lipca 2013 r. Prawo do tego świadczenia nie jest uzależnione od kryterium dochodowego.

Zasiłek dla opiekunów przysługuje w wysokości 520 zł miesięcznie

Zasiłek dla opiekuna przysługuje:

- 1) za okresy od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie ustawy, w których osoba spełniała warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone

w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.2)) w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r.;

- 2) od dnia wejścia w życie ustawy, jeżeli osoba spełnia warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r.

Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zasiłku dla opiekuna organ ustalający prawo do tego świadczenia wszczyna na wniosek osoby ubiegającej się o zasiłek dla opiekuna. Wniosek może być złożony nie później niż w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, tj do 15 września 2014 roku.

Wyrównania zasiłków dla opiekunów, za okresy wsteczne, od 1 lipca 2013 roku do dnia wejścia w życie ustawy, przysługują wraz z odsetkami ustalonymi w wysokości odsetek ustawowych, określonej przepisami prawa cywilnego.

Zasiłek dla opiekuna nie przysługuje za okresy, w których:

- 1) osobie ubiegającej się o zasiłek dla opiekuna zostało ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego lub
- 2) na osobę wymagającą opieki innej osobie zostało ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego.

Zasiłek dla opiekuna nie przysługuje za okres w którym osoba ubiegająca się o to świadczenie była zatrudniona lub podjęła inną pracę zarobkową.

Natomiast zarejestrowanie w powiatowym urzędzie pracy jako osoba poszukująca pracy lub posiadanie statusu bezrobotnego nie ma wpływu na uprawnienie do zasiłku dla opiekuna w okresie od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia złożenia wniosku o ustalenie zasiłku dla opiekuna.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2014 r. wypłacił zasiłków dla opiekuna na kwotę 321 551,40 zł. oraz odsetki na kwotę 12 002,68. Zasiłku dla opiekuna pobierało 27 osób.

Tabela nr 4. Zestawienie wypłaconych świadczeń rodzinnych w 2014 roku.

L.p.	Wyszczególnienie świadczenia	Realizacja świadczeń w roku 2013			Razem wykorzystana dotacja w 2014 r.
		Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota wypłaconych świadczeń	
1	zasiłek rodzinny, z tego:	1343	9123	921 923,00	921 923,00
	zasiłek rodzinny na dziecko w wieku do ukończenia 5 r. ż.	X	1898	146 146,00	146 146,00
	zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 5 r. ż. do ukończenia 18 r. ż.	X	6122	648 932,00	648 932,00
	zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 18 r. ż. do ukończenia 24 r. ż.	X	1103	126 845	126 845
2	dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychow.	10	167	60 333,00	60 333,00
3	dodatek z tytułu urodzenia dziecka	32	32	32 000,00	32 000,00
4	dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	29	360	63 520,00	63 520,00
5	dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	25	262	18 900,00	18 900,00
6	dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	590	590	59 000,00	59 000,00
7	dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	170	1741	96 650,00	96 650,00

8	dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	90	922	73 760	73 760
9	zasilek pielęgnacyjny	136	1529	233 937,00	233 937,00
10	świadczenie pielęgnacyjne	18	229	153 227,00	153 227,00
11	Specjalny Zasilek opiekuńczy	15	175	85 558,00	85 558,00
12	jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	51	51	51 000,00	51 000,00
13	świadczenie z funduszu alimentacyjnego	36	451	160 513,44	160 513,44
14	składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	32	742	74 068,50	74 068,50
15	Zasilek dla opiekuna	27	626	321 551,40	321 551,40
16	Odsetki od zasiłku dla opiekuna	X	X	12 002,68	12 002,68
15	koszty obsługi	X	X	74 822,25	74 822,25
16	Ogółem	X	X	2 492 766,27	2 492 766,27

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie, w ramach świadczeń rodzinnych, w roku 2014, opłacał składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne od 32 osób. Składki opłacane były w ramach świadczeń pielęgnacyjnych z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem przysługuje matce lub ojcu dziecka albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli nie podejmuje lub rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

5. Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów [Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 z późn. zm.].

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu ww. ustawy oznacza egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:

- a) braku podstawy prawnej do pojęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika,
- b) braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Zmiany w wysokości świadczeń z funduszu alimentacyjnego na skutek zmiany wysokości zasądzonych alimentów dokonuje się po wpływie tytułu wykonawczego do komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne od miesiąca, w którym nastąpiła zmiana wysokości zasądzonych alimentów.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie przysługują, jeżeli osoba uprawniona:

- 1) została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w rodzinie zastępczej;
- 2) zawarła związek małżeński.

W roku 2014 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie wydał 83 decyzje w sprawie funduszu alimentacyjnego, wypłacił 29 rodzinom środki z funduszu alimentacyjnego, na łączną kwotę 162 420,00 zł. Środki finansowe przeznaczone na wypłatę świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego pochodzą w 100 % z dotacji celowej budżetu państwa.

DŁUŻNICZY ALIMENTACYJNI.

Działania wobec dłużników alimentacyjnych przewidziane w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów podejmuje organ właściwy dłużnika, tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Realizacja ww. ustawy może być także przekazana do jednostki organizacyjnej gminy np. do ośrodka pomocy społecznej.

Działania wobec dłużników alimentacyjnych podejmowane są na wniosek organu właściwego wierzyciela tj. wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej, jeśli:

- 1) osobie uprawnionej zostało przyznane prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
- 2) osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego od rodzica lub jej przedstawiciel ustawowy złoży do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.

Wniosek osoby uprawnionej o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku bezskuteczności egzekucji osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego od rodzica lub jej przedstawiciel ustawowy może złożyć do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Egzekucja bezskuteczna w rozumieniu przepisów ww. ustawy to egzekucja, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych.

Prawo to przysługuje niezależnie od tego, czy w sprawie jest wypłacane świadczenie z funduszu alimentacyjnego. Jeśli osobie uprawnionej zostało przyznane prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, nie musi ona składać odrębnego wniosku w sprawie podjęcia działań wobec dłużnika alimentacyjnego, ponieważ organ wypłacający świadczenie z urzędu wystąpi o podjęcie takich działań do organu właściwego dłużnika.

Wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego składa się w organie wypłacającym świadczenia z funduszu alimentacyjnego w gminie wierzyciela. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji zawierające informację o stanie egzekucji, przyczynach jej bezskuteczności oraz o działaniach podejmowanych w celu wyegzekwowania zasądzonych alimentów. O takie zaświadczenie może także wystąpić do komornika organ właściwy wierzyciela. Powyższe zaświadczenie może zostać zastąpione oświadczeniem osoby składającej wniosek.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych przez organ właściwy dłużnika.

Organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

Organ właściwy dłużnika przekazuje komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku, gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika zobowiązuje go do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się, jako bezrobotny oraz informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika. Jeżeli dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił:

- 1) złożenia oświadczenia majątkowego,
- 2) zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy, bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych organ właściwy dłużnika: składa wniosek o ściganie dłużnika za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny [Dz. U. z 1997 r., Nr 88, poz. 553, z późn. zm.] oraz kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego.

Czynności podejmowane przez organ wypłacający świadczenie z funduszu alimentacyjnego w odniesieniu do dłużników alimentacyjnych.

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami. Odsetki są naliczane od pierwszego dnia następującego po dniu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do dnia spłaty. Organ właściwy wierzyciela wydaje, po zakończeniu okresu świadczeniowego lub po uchyleniu decyzji w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, decyzję administracyjną w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Należności te podlegają ściągnięciu w trybie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji [Dz. U. z 2014 r. poz. 1619 z późn. zm.].

Organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu:

- 1) informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 2) decyzję w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności z tytułu otrzymanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- 3) informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu:
  - a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
  - b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej [Dz. U. Nr 86, poz. 732 z późn. zm.] zaliczek alimentacyjnych,
  - c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym [Dz. U. z 1991 r. Nr 45, poz. 200, z późn. zm.] świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Zgodnie z art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, organ właściwy wierzyciela, tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej, w zakresie określonym w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, przekazuje do biura informacji gospodarczej informacje o zobowiązaniu albo zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości w ich regulowaniu za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów odnosi się do następujących zobowiązań dłużnika alimentacyjnego:

- 1) należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy,
- 2) należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej,
- 3) należności wierzyciela alimentacyjnego,
- 4) należności likwidatora funduszu alimentacyjnego powstałych z tytułu świadczeń alimentacyjnych wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie, w 2014 roku podjął działania wobec 26 dłużników alimentacyjnych, tj.:

- 1) wystąpiono z 15 wnioskami o podjęcie działań wobec dłużników do właściwych organów dłużników,
- 2) przeprowadzono 11 wywiadów alimentacyjnych i odebrano oświadczenie majątkowe od dłużników przebywających na terenie gminy,
- 4) skierowano 5 wniosków do Powiatowego Urzędu Pracy w Łasku o aktywizację zawodową dłużników
- 5) skierowano 4 wnioski, do Starosty Łaski o zatrzymanie prawa jazdy dłużników alimentacyjnych,
- 6) skierowano 4 wnioski, do Prokuratury Rejonowej o podejrzeniu popełnienia przestępstwa niealimentacji,
- 7) na skutek wydanych decyzji dłużnikom alimentacyjnym dotyczących zwrotu wypłacanych świadczeń alimentacyjnych wpłynęły:

Dłużnicy alimentacyjni

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami.

Kwoty zwrócone, w 2014 roku, przez dłużników alimentacyjnych wynosiły:

- **29 220,00 zł** z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (z tego: przekazane do budżetu państwa 17 532,00 zł, przekazane na dochody własne gminy wierzyciela 5844,00 zł oraz dłużnika 5844,00 zł),
- **10 818,00 zł** dochody własne gminy z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwróconych przez dłużników alimentacyjnych (z tego: przekazane przez gminę na dochody własne 9095,00 zł, przekazane przez inne gminy 1723,00 zł),
- **11 581,71 zł** kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych.

W ramach działań wobec dłużników alimentacyjnych wysłano korespondencję do różnych instytucji, tj. prokuratura, sądy, komornicy, urzędy skarbowe, powiatowe urzędy pracy, urzędy gmin, starostwa, ośrodki pomocy społecznej. GOPS przekazuje również do Biura Informacji Gospodarczej informacje o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości nie regulowania za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W 2014 r. w Biurze Informacji Gospodarczej zaktualizowano wysokość zadłużenia 20 dłużników alimentacyjnych.

6. Środki wydatkowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie w roku 2014.

Tabela nr 5. Realizacja budżetu w 2013 i 2014 roku według klasyfikacji budżetowej i rodzajów świadczeń.

Zadanie	Wykonanie 2013	Wykonanie 2014
Zadania własne gminy	548 607,29	625 242,04
– zasiłki celowe (rozdział 85214)	82 219,92	85 418,65
– zasiłki celowe w ramach „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (rozdział 85214)	1 920,00	100,00
– „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (rozdział 85214)	4 6805,78	22 037,83
– zasiłki celowe POKL (rozdział 85214)	4 851,65	5675,38
– sprawianie pogrzebu (rozdział 85214)	2450,00	2370,00
– jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (rozdział 85214)	6 000,00	-
– zasiłki okresowe (rozdział 85214)	1 709,16	1749,74
– zasiłki okresowe POKL (rozdział 85214)	209,00	-
– odpłatność w DPS (rozdział 85214)	115 671,39	160 186,35
– dodatki mieszkaniowe (rozdział 85215)	28 567,97	28 733,74
– GOPS (rozdział 85219)	237 492,01	272 114,22
– usługi opiekuńcze (rozdział 85228)	2861,74	12 621,90
– prace społecznie użyteczne (rozdział 85295)	11825,97	8406,30
– Gminny Zespół Interdyscyplinarny	986,90	1019,45
– koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej (rozdział 85204)	5 035,80	24 808,48
Zadania własne gminy dofinansowane z budżetu Wojewody	529 135,41	619 683,37
– zasiłki okresowe (rozdział 85214)	23 732,74	21 286,26
– zasiłki okresowe POKL (rozdział 85214)	1 494,00	-
– zasiłki stałe (rozdział 85216)	268 107,85	307 336,74
– Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (rozdział 85295)	54 317,00	87 896,32
– GOPS (rozdział 85219)	129 249,27	137 260,00
– składki na ubezpieczenia zdrowotne od zasiłków stałych (rozdział 85213)	22 064,03	25 546,24
– wspieranie rodziny – asystent rodziny (rozdział 85206)	30 170,52	40 357,81
Zadania zlecone gminie	2 386 736,63	2 555 098,14
– opieka zdrowotna – wydawanie decyzji (rozdział 85195)	52,00	175,00
– świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny) rozdział 85212)	2 344 810,71	2 492 766,27
– składki na ubezpieczenie zdrowotne od świadczeń rodzinnych (rozdział 85213)	14 201,92	19 721,07
– Rządowy program „Wsparcia osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne” (rozdział 85295)	27 672,00	41 900,00
– KDR	-	535,80
Środki pozyskane przez GOPS	83 319,39	48 376,63
– POKL "Pomagając innym - pomagamy sobie"	83 319,39	48 376,63
RAZEM	3 547 798,72	3 848 400,18

Największą grupę wydatków stanowią świadczenia rodzinne wraz z funduszem alimentacyjnym. Wydatki te są w całości finansowane z budżetu państwa, w ramach dotacji celowej. W wydatkach tych ujęte są również koszty obsługi zadań, które wynoszą 3 % przekazanej kwoty dotacji. Drugą pozycją wydatków to bieżące utrzymanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, gdzie większa część to wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracowników. Liczba zatrudnionych poszczególnych pracowników wynika z przepisów prawnych. Część kosztów zatrudnienia pracowników socjalnych pokrywana jest z dotacji celowej budżetu państwa. Pozostałe koszty to zakupy bieżące związane z utrzymaniem jednostki. Kolejną pozycją są wydatki na zasiłki i pomoc w naturze. Ujęte w tym są zasiłki stałe, okresowe, celowe, specjalne zasiłki celowe.

IV. REALIZACJA PROJEKTU „POMAGAJĄC INNYM – POMAGAMY SOBIE”

Zakończono realizowanego przez 7 lat projektu „Pomagając innym – pomagamy sobie” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Priorytetu VII. Promocja integracji społecznej, Działania 7.1. „Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji”, Poddziałania 7.1.1. „Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej” Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Projekt skierowany był do osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo, rolników nie posiadających kwalifikacji zawodowych, zamieszkujących na terenie gminy Widawa.

W projekcie wzięło udział 91 osób (67 kobiet i 24 mężczyzn). Całkowita wartość poniesionych wydatków wynosiła **661 929,75 zł**, w tym dofinansowanie **592 427,12 zł**, wkład własny **69 502,63 zł**. Projekt realizowany był w oparciu o kontrakty socjalne. Podczas realizacji projektu uczestnicy brali udział w spotkaniach z psychologiem, doradcą zawodowym, uczestniczyli w terapii rodzinnej, objęci byli pomocą asystenta rodziny, kończyli kursy zawodowe: opiekuna osób starszych, opiekuna dziennego, sprzedawcy z obsługą kasy fiskalnej, komputerowy, gastronomiczny, obsługi stacji LPG, operatora wózków jezdniowych, koparki, pierwszej pomocy przedmedycznej. W ramach projektu został zakupiony sprzęt komputerowy, biurowy, meble niezbędne do wyposażenia biura projektu, finansowana była obsługa strony internetowej.

W ramach aktywnej integracji uczestnicy projektu wraz z rodzinami i pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie, w 2012 roku, uczestniczyli w jednodniowej wycieczce do Kazimierza Dolnego. Program wycieczki obejmował spotkanie z przewodnikiem, który przybliżył dzieje, historię i legendy Kazimierza Dolnego, zwiedzenie Małego Rynku i Dużego Rynku Żydowskiego, Górę Trzech Krzyży, Wąwóz Lessowy oraz rejs statkiem po Wiśle. Ponadto, w czerwcu 2012 r. uczestnicy projektu wraz z rodzinami i osobami z najbliższego otoczenia wzięli udział w imprezie z okazji Dnia Dziecka zorganizowanej w związku z realizacją projektu „Pomagając innym – pomagamy sobie”. W ramach imprezy odbyło się przedstawienie teatralne, zostały zakupione upominki dla dzieci oraz poczęstunek. Dzieci uczestniczyły w konkursach, zabawach, mogły skorzystać z zabawy na dmuchanym zamku. Impreza odbyła się na terenie Gminnego Ośrodka Kultury w Widawie.

V. REALIZACJA RESORTOWEGO PROGRAMU ROZWOJU INSTYTUCJI OPIEKI NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3 „MALUCH 2014 „

Celem Programu jest realizacja polityki rodzinnej rządu odnoszącej się do wspierania rodziny w działaniach opiekuńczych nad małymi dziećmi poprzez:

- stworzenie warunków dla rozwoju zróżnicowanych instytucji opiekuńczo-edukacyjnych dla dzieci w wieku do lat 3 (w wyjątkowych przypadkach do lat 4), zwanych w dalszej części Programu również „małymi dziećmi”,

- poprawę standardów funkcjonowania instytucji opieki nad małymi dziećmi,
- umożliwienie rodzicom i opiekunom dzieci, w tym studentom, doktorantom oraz osobom zatrudnionym przez uczelnię lub osobom wykonującym zadania na rzecz uczelni na podstawie umów cywilno-prawnych, podjęcie aktywności zawodowej,
- wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu instytucji opiekuńczo - edukacyjnych dla małych dzieci, zgodnie z potrzebami lokalnej społeczności,
- zapewnienie dzieciom w wieku do lat 3 miejsc w instytucji opieki do czasu osiągnięcia poziomu rozwoju i umiejętności niezbędnych do edukacji przedszkolnej.

W ramach resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH 2014” Gmina Widawa zapewniła funkcjonowanie 3 miejsc opieki u jednego dziennego opiekuna. Instytucja ta została utworzona w 2013 roku, również w ramach programu „MALUCH”. Dzienny opiekun sprawował opiekę nad 3 dziećmi, wymagających szczególnej opieki (przedwcześnie urodzone wieloraczki) w okresie od 01.01.2014 do 31.12.2014. Ponadto, co miesiąc zapewniono zakup artykułów żywnościowych i kosmetyczno – chemicznych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania instytucji. Wartość realizowanego zadania wyniosła **60 351,53 zł**, z czego **41 057,15 zł**, tj. **68,03 %** stanowi dofinansowanie z budżetu państwa, natomiast **19 294,38 zł**, tj. **31,97 %** stanowi wkład własny Gminy Widawa. program jest kontynuowany w 2015 r.

VI. WIELOLETNI PROGRAM WSPIERANIA FINANSOWEGO GMIN W ZAKRESIE DOŻYWIANIA „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 - 2020.

Celem programu jest ograniczenie zjawiska głodu i niedożywienia w szczególności wśród: dzieci, młodzieży, osób dorosłych, chorych oraz niepełnosprawnych, z gospodarstw domowych o najniższych dochodach, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji i zakłada on objęcie dożywianiem dzieci i młodzieży oraz osoby dorosłe wymagające wsparcia w postaci posiłku z terenu gminy Widawa.

Program jest elementem polityki państwa w zakresie wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym, poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach, stanu zdrowia dzieci i młodzieży oraz kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

Pomoc w formie dożywiania udzielana była w zależności od sytuacji rodzinnej i dochodowej rodziny lub opiekunów dziecka, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt. 2-15 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej. Pomoc przyznawana jest w oparciu o kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń z pomocy społecznej podwyższone o 150 %. Pozwalała na to Uchwała Nr XV/93/04 Rady Gminy Widawa z dnia 29 czerwca 2004 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej będących w zakresie zadań własnych.

W przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nie uzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną, mogła być przyznana pomoc w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup żywności.

Pomoc przyznawana była na wniosek osoby zainteresowanej, rodziców dziecka, opiekunów prawnych, rodziców zastępczych, pracownika socjalnego lub innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej, przedstawiciela ustawowego lub rodziców zastępczych.

Dożywianie w szkołach gminy Widawa odbywa się na zasadach określonych przez dyrektora danej placówki. Szkoła winna spełniać kryteria określone dla miejsc przeznaczonych do dożywiania.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie w ramach udzielania świadczeń niepieniężnych przyznaje pomoc w zakresie dożywiania. Pomocy takiej udzielono w 2014 roku 245 osobom z terenu gminy Widawa na łączną sumę **105 955,00 zł** (dotacja –

84 693,00 zł, środki własne – **21 262,00 zł**). Program pozwala na skuteczne udzielenie pomocy uczniom i dzieciom oraz osobom dorosłym wymagającym wsparcia w zapewnieniu posiłku lub produktów żywnościowych.

Dyrektor szkoły (przedszkola) udziela pomocy bez ustalania sytuacji materialnej rodziny (rodzinny wywiad środowiskowy) oraz bez decyzji administracyjnej wydanej przez ośrodek pomocy społecznej. Stosowną informację o udzieleniu pomocy w tym trybie dyrektor szkoły (przedszkola) przekazuje ośrodkowi pomocy społecznej właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka. Liczba dzieci i uczniów nie może przekroczyć 20 % liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w danym miesiącu na podstawie wydanych decyzji administracyjnych. W roku 2014 na wniosek dyrektorów szkół objętych programem było 13 uczniów.

W celu realizacji zapisów wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M. P. z 2013 r., poz. 1024) Rada Gminy Widawa w dniu 31 marca 2014 r. podjęła Uchwałę Nr XXVII/241/14 w sprawie wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Program „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” jest programem osłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej dotyczącym realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym w zakresie pomocy społecznej, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 3 i pkt 14 ustawy o pomocy społecznej.

Celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, a także wsparcie osób lub rodzin wymagających pomocy z powodów wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej.

Program jest elementem polityki społecznej gminy w zakresie:

- 1) poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach;
- 2) poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży;
- 3) kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

Program realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie jako samorządowa jednostka pomocy społecznej we współpracy z innymi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi gminy (szkoły podstawowe, gimnazja) oraz szkołami lub przedszkolami prowadzonymi przez inne samorządy gminne albo podmiotami prowadzącymi szkoły lub przedszkola niepubliczne, do których uczęszczają dzieci i młodzież z terenu Gminy Widawa. Koordynatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie.

W ramach programu udziela się wsparcia:

- 1) dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej;
- 2) uczniom do czasu ukończenia nauki w szkole ponadgimnazjalnej,
- 3) osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor placówki oświatowej lub przedszkola składa pisemny wniosek do ośrodka pomocy społecznej o udzielenie pomocy w formie posiłku.

Przyznanie takiej pomocy nie wymaga przeprowadzenia przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego, ani wydania decyzji administracyjnej.

Koszty szkolnych posiłków, przyznanych w ww. trybie pokrywane są przez ośrodek pomocy społecznej, na podstawie sporządzonej przez dyrektora odpowiednio przedszkola lub szkoły, listy dzieci lub uczniów oraz spożytych posiłków w przyjętym okresie rozliczeniowym.

Limit osób, którym udzielono pomocy w trybie nie wymagającym przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, ani wydania decyzji administracyjnej, nie może jednak przekroczyć 20%

liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach, na terenie gminy, w danym miesiącu, na podstawie wydanych decyzji administracyjnych.

Wprowadzenie powyższego limitu oznacza, że pomoc udzielana w tym trybie trafiać powinna do dzieci i uczniów pochodzących z rodzin znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji osobistej i finansowej, ale przekraczających kryterium dochodowe, uprawniające do przyznania pomocy w formie posiłków na zasadach ogólnych.

Odpowiedzialność za weryfikację dzieci i uczniów pod tym względem ponosi wyłącznie dyrektor danej placówki oświatowej, ponieważ w takich przypadkach tylko szkoła lub przedszkole posiada odpowiednią wiedzę na temat dziecka lub ucznia przewidzianego do pomocy w tym nadzwyczajnym trybie.

Ponadto pomoc udzielana w trybie nie wymagającym przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, ani wydania decyzji administracyjnej, powinna być traktowana przejściowo, tj. do czasu ustąpienia uzasadnionej przyczyny, powodującej, że rodzice danego dziecka nie mogą pokryć kosztów posiłków w szkole we własnym zakresie.

Program jest finansowany z środków własnych gminy oraz dotacji z budżetu państwa otrzymanej w ramach dofinansowania wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.

Z realizacji programu sporządzana jest kwartalna i roczna informacja, będąca elementem składowym rozliczania wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 przyjętego uchwałą Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. (M. P. z 2013 r., poz. 1024).

Tabela nr 6. Zestawienie świadczeń i finansowanie programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2014 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓŁEM	w tym:		
		Dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej	uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej
		OGÓŁEM	OGÓŁEM	OGÓŁEM
Rzeczywista liczba osób objętych programem	245	62	193	8
w tym liczba osób korzystających z:	243	62	193	6
– posiłku				
– zasiłku celowego	3	1	0	2
– świadczenia rzeczowego	0	0	0	0
Koszt programu ogółem	105 955	X	X	X
z tego: środki własne	21 262	X	X	X
dotacja	84 693	X	X	X

Tabela nr 7. Pomoc w formie zasiłku celowego i świadczeń rzeczowych.

WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓLEM
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	1
Liczba rodzin	1
Liczba osób w rodzinach	3
Liczba świadczeń	1
Kwota świadczeń	100
z tego: środki własne	100
dotacja	0
Koszt jednego świadczenia	100

VII. RESORTOWY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ W 2014 r. – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

Założeniem Programu jest stymulowanie podejmowania przez samorzady terytorialne odpowiednich szczebli (gmin i powiatów) takich działań, które będą służyły:

- wsparciu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo–wychowawcze, które umożliwiłoby zatrzymanie w rodzinie dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej lub powrót do rodziny dzieci umieszczonych wcześniej w pieczy zastępczej, poprzez rozwój sieci asystentów rodziny zatrudnianych w gminach.
  - wsparciu rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka poprzez rozwój sieci koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej zatrudnianych w powiatach
- W ramach Resortowego programu „Wsparcia rodziny i systemu pieczy zastępczej” uzyskano dofinansowanie do zatrudnienia 2 asystentów rodziny, w wymiarze 1 i ¼ etatu. Realizowane zadanie wyniosło **40 357,81 zł**, z czego **30 511,04 zł** stanowiła dotacja, natomiast **9846,77 zł** wkład własny Gminy Widawa.

VIII. NOWE ZADANIA – NOWE MOŻLIWOŚCI

1. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Kolejnym zadaniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie jest koordynacja realizacji **Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych**, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Wójt Gminy Widawa powierzył koordynację nad wdrażaniem Strategii sekretarzowi Gminy Widawa, we współpracy z kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie.

„Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Widawa na lata 2009 – 2015” jest dokumentem opracowanym w celu kształtowania lokalnej polityki społecznej, poprzez wyznaczenie głównych celów i zadań do realizacji, ukierunkowanych na poprawę życia mieszkańców gminy Widawa, powstałym w oparciu o diagnozę stanu problemów społecznych. Strategia została przyjęta Uchwałą nr XXXV/197/06 Rady Gminy Widawa z dnia 25 października 2006 r. na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej [Dz. U. z 2009, Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.]. Uchwałą nr XXIII/149/08 Rady Gminy Widawa z dnia 12 grudnia 2008 r. została wprowadzona „Aktualizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Widawa na lata 2009-2015”.

Głównymi adresatami i podmiotami Strategii są mieszkańcy Gminy Widawa. W realizację zadań ujętych w Strategii zaangażowane są gminne instytucje, w szczególności Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy w Dąbrowie Widawskiej, Gminny Ośrodek Kultury, Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Widawie oraz placówki edukacyjno – oświatowe i organizacje pozarządowe.

Głównym celem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy oraz zminimalizowanie rozmiarów i skutków zjawisk społecznie negatywnych. Na potrzeby wdrażania Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zostały opracowane 4 nadrzędne cele strategiczne, do których następnie sformułowano cele operacyjne. Każdy z celów zakłada osiągnięcie konkretnych rezultatów poprzez realizację określonych działań.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Widawa zawiera 4 cele strategiczne:

1. Zapobieganie bezrobociu i jego skutkom;
2. Wspieranie rodziny;
3. Rozwój kultury, sportu i rekreacji;
4. Podniesienie poziomu integracji społecznej i rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Realizacja przyjętej Strategii umożliwi racjonalne wykorzystanie potencjału wszystkich partnerów w celu rozwiązania wielu problemów społecznych, w tym przeciwdziałaniu biedzie i wykluczeniu społecznemu.

Zgodnie z ww. Strategią, do dnia 31 stycznia 2015 r., kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej opracowywał i przedstawił do akceptacji Wójta Gminy Widawa, Raport z realizacji Strategii w roku 2014 r. Raport z wdrażania i realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Widawa w roku 2014, stanowi zestawienie projektów i działań podejmowanych w celu realizacji przyjętych zadań wraz ze wskazaniem ich realizatorów oraz efektów podjętych działań i stanowi odrębny dokument, który został zatwierdzony przez Radę Gminy Widawa Uchwałą nr VI/32/2015 w dniu 27 lutego br.

2. Program „Wsparcia Rodziny dla Gminy Widawa na lata 2012 – 2014”

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Widawa na lata 2012 – 2014 tworzy optymalne warunki dla poprawy życia dzieci i rodzin, w szczególności przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, służy realizacji gminnej polityki rodzinnej. Wsparcie dla rodzin ma charakter profilaktyczny i ochronny. Ustanowiony został Uchwałą NR XV/124/12 Rady Gminy Widawa z dnia 27 czerwca 2012 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Widawa na lata 2012–2014. Jego koordynowanie i monitorowanie powierzono Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Widawie. Działania podejmowane w ramach Programu adresowane są do rodzin wychowujących dzieci, dotkniętych przemocą, problemem uzależnień, zagrożonych ubóstwem, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych. Głównym zadaniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Widawa na lata 2012 – 2014 jest wzbudzenie i podtrzymanie motywacji rodzin do współpracy i uświadomienie rodzicom, że dzieci zawsze ich potrzebują i że to oni powinni stanowić oparcie dla domu niezależnie od sytuacji, w jakiej aktualnie sami się znajdują. Praca z rodziną oraz pomoc w opiece i wychowaniu dzieci realizowane są przez służby społeczne, które pracują na rzecz dziecka i rodziny, również w obszarze oświaty, kultury, przy szczególnym udziale organizacji pozarządowych. Coroczna ewaluacja programu przedkładana jest do akceptacji Wójtowi Gminy Widawa. do dnia 31 marca. Raport z

ewaluacji stanowi odrębny dokument, który do 31 marca br. zostanie przedłożony Radzie Gminy Widawa do zatwierdzenia.

3. Program „Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Widawa na lata 2012 – 2020”

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie gminy Widawa na lata 2012-2020 ustanowiony został uchwałą Nr XV/125/12 Rady Gminy Widawa z dnia 27 czerwca 2012 roku. Jego koordynowanie i monitorowanie powierzono Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Widawie.

Celem Programu jest wypracowanie sprawnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz pomocy osobom i rodzinom doświadczającym przemocy, a także podniesienia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków stosowania przemocy w rodzinie.

Podstawowymi założeniami ww. Programu są:

- działania uprzedzające (diagnozujące, informacyjne, edukacyjne) - w ramach profilaktyki podejmowane są działania mające na celu promocję zdrowej rodziny, reprezentujące ogólne pozytywne wartości i styl życia oraz zapobieganie przemocy w rodzinie. Kierowane są do ogółu społeczeństwa, a także do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie;
- działania interwencyjne, tj. opiekuńcze, kierowane do osób doświadczających przemocy, a pouczające i izolujące kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- działania wspierające, min. psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne, które są kierowane do ofiar przemocy;
- działania korekcyjno - edukacyjne, które są kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie adresowany jest do wszystkich mieszkańców gminy Widawa, przede wszystkim ofiar przemocy w rodzinie, jej sprawców i świadków.

W realizacji Programu uczestniczą specjaliści zaangażowani w pracę w obszarze przeciwdziałania przemocy, min. pracownicy socjalni, pedagodzy szkolni, dyrektorzy szkół podstawowych i gimnazjum, nauczyciele - wychowawcy, Policjanci Komisariatu Policji w Widawie, Przewodniczący GKRPA w Widawie, psychologowie, lekarze i pielęgniarki środowiskowe, itp. Roczny raport z realizacji Programu przedkładany jest do zatwierdzenia Wójtowi Gminy Widawa do 31 stycznia następnego roku. Raport stanowi odrębny dokument.

4. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Widawie

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Widawie został powołany przez Radę Gminy Widawa Uchwałą nr XL/270/10 z dnia 10 listopada 2010 r.

Do dnia 15 czerwca 2012 r., w skład Zespołu wchodziło 17 osób, natomiast w związku z odwołaniem dwóch osób z członkostwa w Zespole, obecnie liczy on 15 osób. Są to przedstawiciele instytucji związanych z realizacją zadań na rzecz pomocy osobom indywidualnym, rodzinom, grupom problemowym bądź środowisku.

Są to osoby z różnych grup zawodowych, reprezentujące instytucje publiczne, między innymi przedstawiciele:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komisariatu Policji w Widawie,
- Placówek Oświatowych, Samodzielnego Publicznego Zespołu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Widawie,
- Sądu Rejonowego w Łasku /społeczni kuratorzy sądowi/.

Głównymi celami Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Widawie jest:

1. pomoc osobom, rodzinom, grupom problemowym i środowiskom dysfunkcyjnym w przewyciężeniu ich problemów,
2. efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistniałego problemu,
3. współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
4. rozpowszechnienie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
5. zapobieganie wystąpienia przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej.

W ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego powoływane są Grupy Robocze, które podejmują działania z konkretną rodziną, w której występuje przemoc domowa i została uruchomiona procedura Niebieskiej Karty.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych, zgodnie z zawartymi porozumieniami, wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Do zadań Grup Roboczych należy:

1. opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
2. monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy,
3. dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów ich działań.

Od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r., praca Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Widawie przedstawiała się następująco:

- powołano 12 Grup Roboczych,
- do Przewodniczącej wpłynęło 13 „*Niebieskich Kart*” (10 – sporządzonych przez funkcjonariuszy Policji, 3 – sporządzone przez pracownika socjalnego)
- w 20 rodzinach zakończono procedurę „*Niebieskiej Karty*” z powodu ustania przemocy w rodzinie, uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie, oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pracy w rodzinie,
- zorganizowano 4 spotkania członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Widawie.

Sprawy, którymi zajmowały się Grupy Robocze to:

1. przemoc brata wobec siostry – 2 sprawy,
2. przemoc dzieci wobec rodziców – 6 spraw,
3. przemoc męża wobec żony – 15 spraw.

Efekty działań Grup Roboczych:

- 1 kobietę zmotywowano do zmiany miejsca zamieszkania i odizolowania się od sprawcy przemocy,
- 5 rodzin zostało objętych pomocą psychologiczną w SPZPOZ w Widawie,
- w stosunku do 1 osoby (sprawcy przemocy) podjęto działania zmierzające do przymusowego, stacjonarnego leczenia odwykowego,
- dokonano analizy sytuacji rodzinnej, wypełniając formularz „*Niebieska Karta cz. C*”, z osobą wobec której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą – 13 kart,
- dokonano analizy sytuacji rodziny, wypełniając formularz „*Niebieskie Karty cz. D*”, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie – 7 kart.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Widawie powołał 12 Grup Roboczych, które spotkały się 10 razy. W skład których wchodził pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie, dzielnicowi Komisariatu Policji w Widawie, społeczni kuratorzy sądowi, członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pedagog szkolny,

pielęgniarka środowiskowa. Wspólna wymiana doświadczeń, spostrzeżeń pozwalała podjąć szersze działania pomocowe. Bezpośredni kontakt z ofiarami i sprawcami przemocy domowych oraz bezpośredni sposób przekazywania informacji pozwolił podejmować konkretne działania, które niewątpliwie usprawniły pracę Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Widawie i znacznie szybciej osiągnięto zamierzone cele.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Widawie nadal prowadzi działania mające na celu przezwyciężenie problemu przemocy domowej, współdziała z innymi podmiotami, informuje o rodzajach pomocy z jakich może skorzystać rodzina znajdująca się w trudnej sytuacji rodzinnej.

W ramach monitoringu corocznie przygotowywane jest sprawozdanie z działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, które przedkładane jest Wójtowi Gminy Widawa do 31 stycznia każdego roku do zatwierdzenia. Sprawozdanie stanowi odrębny dokument.

5. Porozumienie z Bankiem Żywności im. Marka Edelmana w Łodzi

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie w 2014 roku realizował, w ramach porozumienia z Bankiem Żywności w Łodzi, bezpłatne wydawanie żywności w ramach **Programu PEAD (Dostarczanie Żywności dla Najuboższej Ludności Unii Europejskiej)**. Programem objętych było 620 rodziny, wydano ok. 31 ton żywności.

Tabela nr 8. Zestawienie artykułów żywnościowych otrzymanych w 2014 r.

Lp.	Artykuł spożywczy	Tonaż w kg	Wartość w zł
1	Cukier	840	2822,40
2	Dżem 390g	1095,12	4413,34
3	Groszek z marchewką 400g	4608	11 151,36
4	Herbatniki 200g	1008	4929,12
5	Kasza gryczana 500g	2520	7156,80
7	Koncentrat pomidorowy 160g	1512	7408,80
8	Makaron świderki 500 g	4410	9349,20
12	Mleko UHT 1 litr	4320	7992,00
13	Olej rzepakowy 1litr	2430	10 400,40
15	Ryż 1000g	6400	15 360,00
17	Płatki kukurydziane	1400	4466,00
	Razem	30 543,12	85 449,42

6. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Łasku – prace społecznie użyteczne, staż i platforma SEPI

W 2014 r. realizowane były, we współpracy i współfinansowaniu z Powiatowym Urzędem Pracy w Łasku, prace społecznie użyteczne i staż, jako formy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Na aktywizację podpisano stosowne porozumienia. W ramach prac społecznie użytecznych, 15 bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Łasku, brało udział w pracach porządkowych na terenie Gminy Widawa. Prace świadczone były w okresie od 19.05.2014 r. do 14.11.2014 r., w GZUK w Widawie. Wartość zorganizowania prac wyniósł **20 201,70 zł**, przy czym, kwota **11 795,40 zł** podlegała refundacji z PUP, natomiast kwota **8406,30 zł**

stanowiła wkład własny Gminy Widawa. W 2014 roku został zorganizowany staż dla 2 osób bezrobotnych. Stypendium dla stażystów było w całości finansowany ze środków Powiatowego Urzędu Pracy. Zgodnie z Porozumieniem podpisanym z PUP w Łasku, stażyści po zakończeniu stażu zostali zatrudnieni w GOPS w Widawie, na wymagalny minimalny okres 3 miesięcy.

W ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Łasku podpisano umowę dotyczącą Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej (SEPI). Jest to kompleksowe rozwiązanie informatyczne umożliwiające podmiotom administracji samorządowej bezpieczny i natychmiastowy dostęp do niezbędnych informacji. System umożliwia integrację rozwiązań funkcjonujących w różnych obszarach działalności jednostek samorządowych ze szczególnym uwzględnieniem publicznych służb zatrudnienia oraz zabezpieczenia społecznego, czyli ośrodków pomocy społecznej.

Partnerzy (GOPS, PUP) podpisali umowę w sprawie powierzenia przetwarzania danych osobowych w ramach realizacji projektu SEPI w celu zapewnienia bezpiecznego i natychmiastowego dostępu do danych niezbędnych do załatwienia spraw urzędowych. Po podpisaniu ww. umowy został zainstalowany system informatyczny dostosowany do SyriuszStd (system informatyczny obsługujący urzędy pracy), nadano uprawnienia pracownikom pozwalające im szybciej i lepiej realizować swoje obowiązki na rzecz mieszkańców gminy.

7. Ogólnopolska akcja „Szlachetna Paczka”

SZLACHETNA PACZKA to projekt, który w przemyślany sposób łączy tysiące osób: wolontariuszy, rodziny w potrzebie, darczyńców i dobroczyńców. Wolontariusze, czyli Super W szukają rodzin w potrzebie, następnie spotykają się z nimi, diagnozują ich sytuację, poznają konkretne potrzeby i podejmują decyzję o włączeniu do projektu. Darczyńcy przygotowują konkretną pomoc dla konkretnej rodziny. Dobroczyńcy, angażując się finansowo, dają swoją energię dobroci, dzięki której system SZLACHETNEJ PACZKI może skutecznie działać. Rodziny w potrzebie oprócz konkretnej pomocy otrzymują nadzieję na lepsze jutro i impuls do zmiany. Stowarzyszenie WIOSNA, organizator SZLACHETNEJ PACZKI, daje jej niezwykłą filozofię pomagania, twórcze podejście do pracy z ludźmi, unikatowe systemy zarządzania i wolność dawania siebie innym.

Gmina Widawa, po raz drugi przystąpiła do ogólnopolskiej akcji „SZLACHETNA PACZKA”. Patronat Honorowy nad projektem objął Wójt Gminy Widawa. Na terenie Gminy Widawa działało trzech wolontariuszy, w tym 2 z GOPS w Widawie, którzy pozytywnie zaopiniowali 9 rodzin z naszej gminy, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Rodziny otrzymały najpotrzebniejsze rzeczy, tj. artykuły żywnościowe, chemiczne i kosmetyczne, obuwie i odzież, opał, pralki automatyczne, meble.

W uroczystym podsumowaniu realizacji projektu SZLACHETNA PACZKA w 2014 r., które odbyło się w GOK w Sędziejowicach, uczestniczyli: 1 wolontariusz (pracownik GOPS w Widawie) i kierownik GOPS w Widawie. Za pomoc i propagowanie idei projektu kierownik GOPS, Pani Katarzyna Frąckiewicz, została uhonorowana dyplomem „Przyjaciel Szlachetnej Paczki”.

8. Spotkanie oplatkowe dla osób samotnych

W grudniu zostało zorganizowane „spotkanie oplatkowe” dla osób starszych i samotnych z terenu Gminy Widawa. W spotkaniu wzięło udział 45 osób. Dla wszystkich uczestników spotkania przygotowany został tradycyjny wigilijny poczęstunek. Szczególny świąteczny nastrój stworzyły dzieci ze Szkoły Podstawowej w Ochlach, które śpiewały kolędy i pastoralki.

9. Realizacja UCHWAŁY W SPAWIE POMOCY RODZINOM WIELODZIETNYM

W ramach realizowanej, przez gminę Widawa, polityki prorodzinnej oraz działań mających na celu wsparcie procesu opiekuńczo – wychowawczego rodzin wielodzietnych, realizowano zapisy UCHWAŁY NR XXII/205/13 RADY GMINY WIDAWA z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie podjęcia działań wspierających proces opiekuńczo – wychowawczy rodzin, w których podczas jednego porodu urodziło się troje lub więcej dzieci.

Kierując się potrzebą pomocy w procesie wychowawczym dzieci, a także wspierając realizację funkcji rodziny wielodzietnej Rada Gminy Widawa podjęła uchwałę wspierającą rodziny wielodzietne, w których podczas jednego porodu urodziło się troje lub więcej dzieci.

Pojawienie się w rodzinie trojga lub więcej dzieci w jednym czasie znacznie ogranicza zdolność samodzielnego udźwignięcia obciążeń związanych z opieką i utrzymaniem dzieci. Urodzenie się dziecka w rodzinie związane jest z dużymi wydatkami. W przypadku rodzin w których urodziło się jednocześnie troje lub więcej dzieci wydatki rosną znacznie. Szczególnie duże obciążenia finansowe związane są z pierwszymi 3 latami życia dzieci (dieta, ubranka, kosmetyki, leki, środki higieny, wózki, nosidełka, foteliki samochodowe, łóżeczka, itp.). Na ten okres przypada konieczność zapewnienia dzieciom całodobowej opieki, co wiąże się z przerwą lub znacznym ograniczeniem aktywności zawodowej, a także ograniczeniem dochodów rodziny osiąganych z pracy. Ponadto, dzieci nie są jeszcze gotowe do objęcia opieką w formie przedszkolnej.

Zapewnienie rodzinom wielodzietnym systematycznego korzystania z pomocy finansowej, poprawi sytuację materialną rodzin wychowujących i opiekujących się wieloraczkami oraz stanowi również element polityki prorodzinnej w naszej gminie, wspieranej Gminnym Programem Wspierania Rodziny dla Gminy Widawa na lata 2012-2014. Polityka prorodzinna jest systemem długofalowych zamierzeń i rozwiązań prawnych, przyjętych i realizowanych przez władzę publiczną na rzecz rodziny. Jest to działalność, która ma na celu pomoc rodzinie w przezwyciężeniu trudnej sytuacji materialnej. Dlatego też polityka prorodzinna gminy powinna być skierowana do rodzin z dziećmi, które znajdują się w trudnej sytuacji materialnej i mieć charakter interwencyjny i uzupełniający. Podmiotem kształtowania polityki prorodzinnej jest także gmina, ponieważ to na niej spoczywa obowiązek i odpowiedzialność za społeczność lokalną. W 2014 roku, Gmina Widawa wydatkowała na ten cel 24 000,00 zł.

10. KARTA DUŻEJ RODZINY

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. **Zniżki mogą oferować nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni.** Przystępując do programu zyskują prawo do posługiwania się znakiem „Tu honorujemy Kartę Dużej Rodziny”. Wszelkie informacje na temat zasad realizacji KDR znajdują się na stronie internetowej www.rodzina.gov.pl. W 2014 r. wydano karty 60 rodzinom, co daje 274 karty.

11. EMP@TIA Platforma komunikacyjna obszaru zabezpieczenia społecznego

Projekt Emp@tia, realizowany jest przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Produkty które powstają w ramach Projektu "Emp@tia - Platforma

komunikacyjna obszaru zabezpieczenia społecznego" przyczynią się do ułatwienia i usprawnienia komunikacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi administracji terenowej, zaangażowanymi w proces przyznawania pomocy osobom najbardziej potrzebującym, uporządkowania gromadzonych przez jednostki i MPiPS danych oraz ich łatwą i bezpieczną archiwizację, bardziej racjonalnego wydatkowania środków publicznych oraz sprawniejsze monitorowanie ich wykorzystania, korzystania z e-Usługi przez obywateli i przedsiębiorców z obszaru zabezpieczenia społecznego i rodziny, poprawy działania systemów informatycznych wykorzystywanych przez jednostki administracji terenowej, dzięki modernizacji infrastruktury w MPiPS. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie, w ramach projektu, otrzymał jeden tablet, który będzie wykorzystywany przez pracowników terenowych podczas przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych.

12. Coroczna Akcja „GWIAZDKA DLA WSZYSTKICH DZIECI”

Jak co roku w grudniu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie zorganizował akcję „Gwiazdka dla wszystkich dzieci”, mającą na celu przekazanie drobnych paczek i upominków dla dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Akcja miała na celu zebranie słodczych, artykułów spożywczych, zabawek, środków finansowych na zakup ww. artykułów i obdarowanie nimi dzieci z rodzin ubogich. Dzięki hojności miejscowych przedsiębiorców, pracowników UG, GZUK i osób prywatnych udało się sprawić niespodziankę **42 rodzinom**.

13. Pozostałe działania

Wykluczenie cyfrowe 8.3

18 listopada 2013 roku Wójt Gminy Widawa podpisał umowę o dofinansowanie projektu pn. "Zapewnienie dostępu do Internetu dla zagrożonych wykluczeniem cyfrowym mieszkańców gminy Widawa". Projekt realizowany będzie w ramach działania 8.3 "Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - eInclusion", osi priorytetowej 8. "Społeczeństwo informacyjne - zwiększenie innowacyjności gospodarki", w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013.

Celem projektu jest zapewnienie dostępu do szerokopasmowego Internetu dla 100 gospodarstw domowych zagrożonych wykluczeniem cyfrowym oraz wyrównanie szans uczestnictwa mieszkańców gminy w społeczeństwie informacyjnym.

Zakres rzeczowy projektu obejmuje:

- zakup 100 szt. zestawów komputerowych z oprogramowaniem dla gospodarstw domowych wytypowanych do projektu wraz z ich instalacją, konfiguracją, serwisem i ubezpieczeniem oraz zapewnieniem dostępu do sieci Internet,
- przeprowadzenie szkoleń w zakresie obsługi komputera, korzystania z Internetu, podstaw obsługi programów biurowych i z innych umiejętności niezbędnych do właściwego wykorzystywania przekazanego sprzętu,
- promocję projektu.

Okres realizacji przedsięwzięcia: 01.03.2013-31.12.2015 r.

W 2014 roku, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej był odpowiedzialny za przyjmowanie wniosków od osób zainteresowanych uczestnictwem w Projekcie.

Radca Prawny

W 2014 roku, przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie, był zatrudniony radca prawny, który przyjmował dwa razy w miesiącu w Gminnym Ośrodku Kultury. Z bezpłatnych porad mogli skorzystać wszyscy mieszkańcy Gminy Widawa.

Zbiórka odzieży

W ciągu całego roku 2014 pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie prowadzili zbiórkę i dystrybucję odzieży nowej i używanej, obuwia, mebli i inny sprzętów gospodarstwa domowego.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie współpracował również z Ośrodkami Pomocy Społecznej z innych miejscowości. Pracownicy socjalni na wniosek innych ośrodków przeprowadzali wywiady alimentacyjne u osób zobowiązanych do alimentacji i dłużników alimentacyjnych zamieszkałych na terenie gminy Widawa.

W sprawach budzących wątpliwości prawne pracownicy konsultowali się z radcą prawnym zatrudnionym przez Urząd Gminy w Widawie.

IX. WYKAZ POTRZEB Z POMOCY SPOŁECZNEJ W GMINIE WIDAWA

Stosownie do art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej składa Radzie Gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia wykaz potrzeb, w tym zakresie. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

Mając powyższe na uwadze przedstawiam poniżej potrzeby w zakresie pomocy społecznej oparte o szczegółową analizę oraz możliwości Ośrodka:

1. zaplecze lokalowe dla Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie,
2. utworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, np. świetlice środowiskowe, placówki specjalistyczne, świetlice terapeutyczne, itp.,
3. podnoszenie poziomu i doskonalenie zawodowe kadry Ośrodka oraz członków Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego,
4. podejmowanie działań służących aktywizacji (zawodowej, społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej) osób marginalizowanych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.

WYKAZ TABEL I WYKRESÓW

1. Tabela nr 1. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2013 – 2014	7
2. Tabela nr 2. Przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w gminie Widawa	11
3. Tabela nr 3. Udzielone świadczenia w 2014 – zadania własne gminy	13
4. Tabela nr 4. Zestawienie wypłaconych świadczeń rodzinnych w 2014 r.	20
5. Tabela nr 5. Realizacja budżetu w 2013 i 2014 roku według klasyfikacji budżetowej i rodzajów świadczeń	25
6. Tabela nr 6. Zestawienie świadczeń i finansowanie programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2014 r.	29
7. Tabela nr 7. Pomoc w formie zasiłku celowego i świadczeń rzeczowych	30
8. Tabela nr 8. Zestawienie artykułów żywnościowych otrzymanych w 2014 r.	34